

АРХІТЕКТОНІКА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧІВ ПРИ ДИСТАНЦІЙНІЙ ФОРМІ НАВЧАННЯ

НАГАЄВА Г.О., кандидат економічних наук, доцент,
Державний біотехнологічний університет, Україна

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-5856-2263>

E-mail: g.nagaeva@btu.kharkov.ua

Самостійна робота здобувачів є однією з найвагоміших складових освітнього процесу в умовах дистанційної форми навчання. Вона сприяє не лише ефективному засвоєнню навчальної інформації, використанню різних способів здійснення пізнавальної або професійної діяльності, а й вихованню таких професійно значущих особистісних якостей, як відповідальність, ініціативність, креативність, працьовитість.

Особистісний сенс самостійної роботи майбутнього фахівця полягає у засвоєнні інформації з дисциплін навчального плану, а також у формуванні цілісної структури майбутньої професійної діяльності, в її предметному і соціальному аспекті.

Для того, щоб організувати ритмічну роботу, потрібне свідоме напруження волі. Щойно людина втягнулася в роботу, примушування знижується, виникає звичка. Якщо порядок у роботі та її ритм встановлені правильно, то здобувач щоденно може працювати, не знижуючи своєї продуктивності і не перевантажуючи себе. Правильна зміна одного виду роботи іншим дає змогу відпочивати, не припиняючи роботи. Таким чином, перше завдання організації позааудиторної самостійної роботи - це складання розкладу, який повинен відображати час занять, їх характер (теоретичний курс, практичні заняття, графічні роботи, читання), перерви на обід, вечерю, відпочинок, сон, проїзд тощо. Розклад не зумовлює змісту роботи, оскільки він неминуче змінюватиметься протягом семестру. Порядок слід закріпити на весь семестр і докласти всіх зусиль, щоб

підтримувати його незмінним (окрім виправлення помилок у плануванні, які можуть виникнути через недооцінку або переоцінку обсягу роботи).

Самостійна робота здобувачів повинна будуватися за поетапною архітектоною.

Етапи процесу організації самостійної роботи здобувачів:

1) підготовчий (визначення та складання програми самостійної роботи, підготовка методичного забезпечення та обладнання);

2) основний (реалізація програми з використанням прийомів пошуку інформації; засвоєння, переробка, застосування, передача знань, фіксування результатів);

3) заключний (оцінка ефективності та значущості програми; аналіз результатів самостійної роботи, їх систематизація; висновки про напрями оптимізації).

Щоб правильно організувати свою самостійну роботу, здобувачу необхідно створити умови для продуктивної розумової діяльності. Враховуючи особисті можливості, наявні умови життя та діяльності в сукупності з рекомендаціями викладача, здобувач формує індивідуальний стиль самостійної роботи, щоб, вивчивши певний матеріал, мати час оцінити його значущість, потрібність і можливості застосування для забезпечення успішного навчання та майбутньої професійної діяльності.

Розглянемо внутрішні чинники, що сприяють активізації самостійної роботи здобувачів.

1. Корисність виконуваної роботи. Якщо здобувач знає, що результати його роботи будуть використані в той чи інший спосіб, то ставлення до виконання завдання істотно змінюється в кращий бік і якість виконуваної роботи зростає. При цьому важливо психологічно налаштувати студента, показати йому, як необхідна виконувана робота. Іншим варіантом використання фактору корисності є активне застосування результатів роботи в професійній підготовці.

2. Участь здобувачів у творчій діяльності. Це може бути участь у науково-дослідній, дослідно-конструкторській або методичній роботі, що проводиться на кафедрах.

3. Участь в олімпіадах з навчальних дисциплін, конкурсах науково-дослідних або прикладних робіт тощо.

4. Використання мотивувальних чинників контролю знань (накопичувальні оцінки, рейтинг, тести, нестандартні екзаменаційні завдання).

Активізація самостійної діяльності здобувачів під час дистанційної форми навчання може відбуватися завдяки наявності належної у них мотивації, мети навчання, пізнавального інтересу, цілей, знань і дій навчання. Ці фактори сприяють поглибленню та розширенню спектру знань студентів, формуванню інтересу до навчальної діяльності, розвитку пізнавальної самостійності [1].

Активізація самостійного навчання здійснюється шляхом використання привабливих і швидкозмінних форм подання інформації; здобувачі можуть залучатися до активної навчально-пізнавальної діяльності завдяки новизні і нетрадиційності методів і прийомів; сприймання ними навчального матеріалу поліпшується за рахунок наочності, кольорового зображення, графіки, відео тощо. Дистанційне навчання сприяє реалізації індивідуального підходу до навчання студентів; набуттю навичок і вмінь щодо роботи із новітніми інформаційними технологіями.

Під час самостійного опрацювання навчального матеріалу здобувач використовує зручні для сприймання різноманітні засоби навчання, які виконують не лише навчальну функцію, але й містять позитивний емоційний та психологічний фактори, що підвищує інтерес до навчання.

Сучасні засоби інформаційних технологій відкривають нові перспективи активізації самостійної діяльності здобувачів. Дистанційне навчання дає змогу здійснювати самостійне планування навчання, вільний запис на дистанційні курси,

організацію та участь у електронних конференціях, квестах, вебінарах. Використання Інтернет-технологій знімає територіальні обмеження і надає можливості участі у різноманітних дистанційних заходах.

Ретельно і системно організована самостійна робота здобувачів дає змогу не лише цікаво провести аудиторні заняття, глибоко і всебічно осмислити зміст запропонованих питань, а й сформуванню у студентів стійкий інтерес до предмета, виробити прагнення та вміння самостійно здобувати знання.

Бібліографічний список:

1. Процик Г. Самостійна робота студентів як передумова активізації пізнавальної діяльності. *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2021. Вип. 37, том 3, С. 172-181.

З ДОСВІДУ ПРОВАДЖЕННЯ СУЧАСНИХ ОСВІТНІХ ТЕХНОЛОГІЙ НАВЧАННЯ ХІМІЇ ФАХІВЦІВ ПЕРЕРОБНИХ І ХАРЧОВИХ ВИРОБНИЦТВ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

НОВІКОВА В.Є., кандидат педагогічних наук, доцент,
Державний біотехнологічний університет, Україна
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-0403-3590>
E-mail: vika16071974novikova@gmail.com

За умов сучасного стану освіти в Україні актуальною є систематизація досвіду викладачів, які мають суттєві результати освітньої діяльності із застосуванням smart-технологій, які відкривають новий шлях для розвитку smart-education (розумної освіти).

Закон України «Про освіту» визначає компетентність, як динамічну комбінацію знань, умінь, навичок, способів мислення, поглядів, цінностей, інших особистих якостей, що передбачає здатність особи успішно соціалізуватися, провадити професійну та/або подальшу навчальну діяльність. У стандарті спеціальності